

Mijn column nummer 17

Een ezel stoot zich in 't gemeen...

Veel mensen associëren de namen “Volgermeer” en “Gouderak” met bijzonder ernstige bodemverontreiniging. Als ergens duidelijk was dat de vervuiler zou moeten betalen, was het hier wel.

De Hoge Raad denkt daar anders over. De bedrijven die hier chemisch afval hebben laten storten, zouden niet “ernstig verwijtbaar” hebben gehandeld. Deze uitspraak is belangrijk voor toekomstige kostenverhaalacties. Als op deze plekken geen ernstig verwijt geldt, waar dan nog wel?

De Hoge Raad verwijst in zijn uitspraak naar de rol van de overheid in de jaren vijftig. Het afval werd toch naar legale stortplaatsen gebracht? En de overheid liet toe dat in Gouderak woningen op de stortplaats werden gebouwd. De Hoge Raad concludeert dat de overheid in de jaren vijftig blijkbaar niet beducht was voor de kwaliteit van de bodem.

Deze uitspraak van de Hoge Raad heeft veel reacties losgemaakt. De instemming van het bedrijfsleven en de teleurstelling bij de overheid waren voorspelbaar. Vanuit de politiek werd ook onverwacht gereageerd. Hier en daar wordt gesuggereerd de normen te versoepelen. Als kostenverhaal niet mogelijk is, zit de overheid immers met een groot financieel probleem. Door de normen ruimer te stellen, wordt het probleem weer hanteerbaar. Deze reactie doet denken aan die van de Italiaanse overheid, die de drinkwaternormen versoepelde omdat er bestrijdingsmiddelen in het water voorkwamen.

Over versoepelen van normen mag niet lichtzinnig worden besloten. Versoepeling is mogelijk als wetenschappelijk wordt aangetoond dat de huidige normen te streng zijn. Een tweede mogelijkheid tot versoepeling is een uitspraak van het parlement dat wij grotere risico's moeten willen lopen. Een oproep tot versoepeling van normen louter ingegeven door financiële motieven, onderstreept dat sommige politici zelfs in de jaren negentig niet beducht zijn voor de kwaliteit van de bodem.